

תת"ע 7901/04/20 - מדינת ישראל נגד דוד סויסה דוד סויסה

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד

תת"ע 7901-04-20 מדינת ישראל נ' דוד סויסה
בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דוד סויסה דוד סויסה

הנאשם

הכרעת דין

בהתאם למצוות סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב 1982, אני מודיעה כי זיכיתי את הנאשם.

ולהלן הנימוקים

רקע:

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה במהירות העולה על המותר בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה התשכ"א 1961.

על פי עובדות כתב האישום ביום 19.8.19 בשעה 00:49 נהג הנאשם ברכב במהירות של 119 קמ"ש למרות שהמהירות המירבית המותרת במקום היא 90 קמ"ש.

המהירות המיוחסת נמדדה על ידי מצלמה מסוג א-3 אשר צלמה את הרכב.

2. בדיון שהתקיים ביום 24.6.20 הודה הנאשם בכך שהרכב היה בחזקתו בעת שהרכב צולם ושהוא עצמו נכח ברכב, אך טען שאיתו ברכב היתה הגברת יפה רז והיא זו שנהגה ברכב בעת שהרכב צולם. הנאשם העלה ספק לגבי אמינות תוצאת מדידת המהירות בה נקלט רכבו.

3. כידוע, טרם נצברה "מסה קריטית" של הרשעות הקובעות כי תוצאות מדידות מהירות שבוצעו באמצעות מכשיר א-3 הן אמינות, ולפיכך ככל והנאשם אינו מודה במהירות בה נקלט רכבו, על המאשימה להביא ראיות גם להוכחת המהירות, ופירושו של דבר, כי על המאשימה להוכיח את אמינות המדידה ולשם כך לזמן לעדות עדים רבים, לרבות מומחים מהארץ ומחו"ל, אשר ערכו חוות דעת שמצויות בידי המאשימה.

בשים לב שהנאשם טען שלא נהג ברכב, לא מצאתי הצדקה, בשלב זה, להידרש לשאלת אמינות מדידת המהירות, שכן ככל ויתברר שאחר נהג ברכב, הרי ששאלת אמינות המדידה, דינה להתברר אל מול אותו אחר, אם וכאשר יוגש נגד אותו אחר כתב אישום, ואם וכאשר אותו אחר יכפור במהירות שתיוחס לו.

על כן, ולשם יעילות הדיון, הוריתי כי בשלב ראשון יובאו ראיות אך ורק ביחס לשאלת זהות הנהג שנהג ברכב בעת צילום הרכב.

העדויות שנשמעו לגבי זהות הנהג ברכב בעת ביצוע העבירה:

4. ביום 23.7.20 התקיים דיון ההוכחות, הנאשם בחר להעיד ואף זימן את עדת ההגנה, הגב' יפה רז אשר לטענתו היא זו שנהגה ברכב.

5. הנאשם סיפר כי קיבל את הרכב מהחברה בה עובד והרכב צמוד אליו מזה 6 שנים. הדוח הגיע על שם בעל החברה, שהוא הבעלים הרשום של הרכב, אך נמסר לטיפולו בהיותו מחזיק הרכב.

הנאשם העיד כי בינו ובין הגברת יפה רז היה קשר זוגי באותה עת, ובמועד העבירה המיוחסת, הם השתתפו בחתונת חברו באולמי אגדתא, כאשר הרכב צולם לאחר שעזבו את האירוע, בדרך חזרה. לדבריו בעת שהיו באירוע דיברו ביניהם על כך שהוא ישתה אלכוהול והיא זו שתנהג. במהלך הנסיעה הוא השעין את כסא הנוסע אחורנית כי סבל מכאבי גב.

לדבריו, שבועיים לאחר האירוע קיבל את הדוח, ומיד התקשר אל הגב' יפה רז כדי שתזכיר לו מי נהג, לדבריו היא התקשרה אליו כמה דקות לאחר מכן והזכירה לו שהיא נהגה, ואף הזכירה לו את הרכב שהפריע לה לצאת מהחניה ושהוא יעץ לה לחכות עד שהרכב המפריע יעזוב את המקום.

הנאשם העיד כי הגב' יפה רז אמרה לו שתבדוק את מצבה במשרד הרישוי והיא תיקח את הנקודות והוא ישלם. לדבריו לאחר יומיים הזכיר לה את עניין הסבת הדוח והיא דחתה אותו מיום ליום עד שנותק ביניהם הקשר. לדבריו נאלץ לשלוח לה מכתב מעורך דין (מכתב מיום 18.9.19 - נ/1) במסגרתו דרש ממנה לקחת אחריות על מעשיה, המכתב נשלח בדואר רשום אך הוא לא נדרש על ידה (נ/2).

מכיוון שמיאנה להסב הדוח על שמה, נאלץ להסב הדוח משמו של בעל הרכב אל שמו שלו וביקש להישפט.

הנאשם חזר ועמד על כך שלא הוא שנהג ברכב בעת ביצוע העבירה, אלא הגברת יפה רז.

6. הגברת יפה רז התייצבה לעדות בבית המשפט.

הגברת יפה רז אישרה שהיתה עם הנאשם בקשר זוגי, שהיתה איתו באירוע באולמי אגדתא, אישרה שהוא התקשר אליה עם קבלת הדוח ושאל אותה אם נהגה ברכב, אישרה שהוא "ניסה לתאר לי את העמודים שהיו, את המבנה של החנייה". הגברת יפה רז העידה כי בשיחה עם הנאשם אישרה בפניו שנהגה ברכב בעת ביצוע העבירה.

7. כך לדבריה:

"בטלפון אמרתי לו שנראה לי שאני נהגתי וגם אם לא נהגתי, בשם הזוגיות שלו, התיק שלי ריק בלי עין רעה..." (עמ' 5 ש' 14-15).

"בהתחלה שאמרתי לו שאולי נהגתי הוא אמר לי איזה חמודה אני ושאני לא מכשפה כמו החברה הקודמת שלו" (עמ' 5 ש' 19-20).

"זה נכון שאמרתי שאני חושבת שנהגתי אבל עירבבת לי את הדברים. אתה בילבלת לי את היוצרות עם הצבעים, עם החניות, עם האספלט, הכל היה לי מבולבל, אבל אני אחר כך אמרתי לך שלא נהגתי. כשאמרתי לו שלא נהגתי, גבר ששוכב איתי ואומר שאוהב אותי, אמר לי שהוא הקליט אותי ושהוא ילך למס הכנסה כי שלחתי חבילת תרופות, אני הייתי צריכה טיפול" (עמ' 7 שורות 7-11).

8. הגברת יפה רז, במהלך עדותה, חזרה וציינה שנהגה מעת לעת ברכבו של הנאשם, לדבריה הם היו בהמון אירועים, והמון מפגשים אצל חברים, הוא כל הזמן רצה לשתות, וביקש שהיא תנהג (עמ' 6 שורות 2-3).

ועם זאת, ביחס ליום בו צולם הרכב העידה הגברת יפה רז בבית המשפט כי יכול ונהגה באותו יום, אבל אם נהגה - הרי שנהגה בדרך הלך ולא בחזור.

הגברת יפה רז אישרה בעדותה שהנאשם פנה אליה וביקש שתחתום על תצהיר הסבה. לדבריה, עת היתה בלחץ נפשי עקב נפילת סוכר, שכובה במיטתה, הגיע אליה הנאשם עם דף כדי שתחתום על הסבה, אך הבן שלה לא איפשר לה לחתום בשל מצבה, ומאז הנאשם התחיל לאיים עליה.

בחקירתה הנגדית, כשנשאלה הגברת יפה רז על ידי הנאשם כמה זמן הם יצאו, השיבה:

"אני לא זוכרת, אני מטופלת בהיפנוזה, בטרנס עמוק, אני מחקתי עד שלא ראיתי אותך אני לא זכרתי איך אתה נראה, עברתי טראומה". (פרוטוקול מיום 23.7.20 עמ' 6 ש' 15-16).

דין והכרעה:

חזקת הבעלות

9. סעיף 27ב לפקודת התעבורה, קובע כדלקמן:

"(א) נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו במקום שהעמדו או חנייתו אסורה על פי חיקוק, לפי העניין, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו כאמור או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב (להלן: "המחזיק") או הוכיח כי הרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו.

(ב) הוכיח בעל הרכב למי מסר את החזקה ברכב, תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על המחזיק.

(ג) הוכיח המחזיק כי מסר את החזקה ברכב לאדם אחר, תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על אותו אדם."

10. ההיגיון הטמון ב"חזקת הבעלות" הקבועה בסעיף 27ב נדון לא אחת בפסיקה בית המשפט העליון. ראו למשל: ע"פ (עליון) 3027/90 **חברת מודיעים נגד מדינת ישראל** (8.8.91):

"ביסוד אחריות זו מונחת הגישה, כי הבעלים אמור לדעת מי נהג ברכב הלכה למעשה וכי בכוחו לשמור רישומים ראויים בעניין זה. כאשר הרכב הוא בבעלותו של בן אדם בשר ודם, שזה רכבו היחיד, קיימת הנחה עובדתית חזקה שהוא עצמו, או אחר ברשותו, נוהג ברכב... עליו לשמור על זהות הנוהג, ואם הוא נמנע מכך, רואים אותו עצמו כאילו נהג ברכב. אחריות זו היא אחריות פלילית - אישית מוחלטת. היא אישית, שכן הבעלים נמצא אחראי בגין מחדליו באי ידיעה על דבר זהותו של הנוהג, ובאי שמירת רישומים בעניין זה... הבעלים משתחרר מאחריותו דווקא כאשר בידו לזהות את הנוהג בפועל, ... עניין

לנו באחריות פלילית אישית, בעלת אופי מוחלט. האחריות היא מוחלטת, שכן הבעלים אחראי בגין עבירה שנעברה ברכב, למרות שהוא עצמו לא נהג ברכב".

ראו למשל רע"פ 1185/11 **מוצטפא ממדוח נגד מדינת ישראל** (1.3.11):

"הכרעת המחוקק היא, שלא להותיר עבירה הנעברת ברכב בעולם ערטילאי מן הטעם שלא הוברר מי בדיוק נהג ברכב בעת העבירה, ועל כן נקבעה החזקה; ... ברי כי אין מקום להותיר חלל שבו לא יינתן הדין על עבירות תעבורה חמורות;".

11. קיימים לא מעט מקרים בהם הורשעו בעלי רכב בביצוע עבירות, מכח "חזקת הבעלות", גם כשהוכח בבירור שלא ביצעו בעצמם את העבירות (בין אם היו בחו"ל, בין אם ידוע שהנהג הוא גבר והנהג הוא אישה, ולהפך וכדומה). ראו למשל ע"פ 1160/99 **איתי הכהן נגד מדינת ישראל** (17.4.2000); רע"פ 9/11 **מאיר צמח נגד מדינת ישראל** (11.4.11); רע"פ 3157/13 **דב קרפ נגד מדינת ישראל** (5.5.13).

12. "חזקת הבעלות" הינה חזקה שבדין, ומשכך, סתירת החזקה מצריכה הוכחת היפוכה ברמה של הטיית מאזן ההסתברות. (ראו בספרו של כב' השופט י. קדמי **"על הראיות" חלק רביעי**, עמ' 1699 מהדורת תש"ע).

בעליו של הרכב או מחזיקו, לפי העניין, אינו יוצא ידי חובתו לסתור את "חזקת הבעלות" על ידי הקמת ספק סביר אלא עליו להוכיח את גרסתו ברמה של הטיית מאזן ההסתברויות לזכותו.

ראו: ע"פ (עליון) 7475/95 **מדינת ישראל נגד בן שטרית** (18.5.98); עפ"ת (ת"א) 9742-10-15 **דינסטר נגד מדינת ישראל** (24.12.2015).

האם הנאשם עמד בנטל הדרוש להפריך את חזקת הבעלות?

13. כפי שפורט לעיל, הנאשם שבפני אינו הבעלים הרשום של הרכב, אך הוא המחזיק ברכב על פי הודאתו, ולפיכך "חזקת הבעלות" חלה עליו מכח סעיף 27(ב) לפקודת התעבורה.

14. השאלה הדרושה הכרעה בפרשה שבפני הינה האם הנאשם עמד בנטל הרובץ לפתחו לסתור את "חזקת הבעלות".

15. מעדויותיהם של הנאשם ושל הגברת יפה רז עולה כי שניהם שהו ברכב בעת שהרכב צולם, והמחלוקת בין השניים נעוצה בשאלה מי מהשניים אחז אותה עת בהגה.
16. מעדותו של הנאשם כפי שפורטה לעיל עולה כי הנאשם לא שקט על שמריו, לא מילא פיו מים, אלא עשה ככל שביכולתו על מנת להביא לכך שהדוח יוסב על שם מבצעת העבירה לשיטתו: מיד לאחר קבלת הדו"ח, פנה אל הגברת יפה רז על מנת לבחון מי משניהם נהג ברכב בעת ביצוע העבירה. לדבריו היא אישרה בפניו כי נהגה ברכב בעת ביצוע העבירה. אך בהמשך, לדבריו, התחמקה מלקחת אחריות וסירבה לחתום על תצהיר הסבה.
- הנאשם בעדותו בבית המשפט, מסר תיאור מלא של נסיבות ביצוע העבירה, תיאר את מהות הנסיעה, העיד כי נסעו לאירוע חתונה של חבר, הוא שתה אלכוהול ולכן תיאמו שהיא תנהג בדרך חזור, הוא אף תיאר את השיחה שהיתה בחניה בשל רכב חונה שהפריע לגברת יפה רז להתחיל בנסיעה, והכל כמפורט לעיל.
- הנאשם כאמור, לא הסתפק בעדותו שלו, אלא זימן את הגב' יפה רז לעדות בבית המשפט ואף חקר אותה על הדברים.
17. כפי שפורט לעיל, הגב' יפה רז העידה על קיומה של אותה שיחת טלפון ועל כך שבמהלך השיחה אישרה בפני הנאשם שהיא זו שנהגה ברכב בעת שצולם, הגב' יפה רז העידה כי נהגה ברכבו של הנאשם מעת לעת כשביקש ממנה בין אם שתה אלכוהול או מכל סיבה אחרת, העידה שהלכה איתו להמון אירועים, ולא זוכרת כל מקרה לגופו. העידה כי היא לא זוכרת את הנאשם, שכן "מחקה אותו", ועם זאת, הגם שלא זכרה את האירועים, עמדה על כך שזוכרת שבעת שצולם הרכב, קרי לאחר שיצאו מהחתונה בה השתתפו, לא נהגה ברכב, אלא לכל היותר נהגה ברכב בדרכם אל החתונה, וגם בעניין זה אינה משוכנעת (יכול וגם בדרך הלוך לא נהגה).
18. עדותו של הנאשם זכתה לאמוני המלא. הנאשם מסר גרסה מפורטת, מנומקת, גרסתו נתמכה גם במסמכים רלוונטיים (מסמך ההסבה שהכין נ/6, מסמך ההתראה מעו"ד נ/4), ולמעשה ניתן לומר שנתמכה באופן מלא גם על ידי עדותה של הגברת יפה רז אשר אישרה את כל הדברים עליהם העיד הנאשם (את אירוע החתונה, את שיחת הטלפון שקיבלה ממנו עם הגעת הדוח, את תוכנה של אותה שיחה ואישורה שנהגה ברכב, את פניותיו אליה בנוגע להסבת הדוח על שמה).
19. דווקא עדותה של הגברת יפה רז לא הותירה בי רושם רב. מצד אחד היא העידה שהיא מבולבלת ולא זוכרת את האירועים בהם היו, זמנים ותאריכים, ואף שכחה לחלוטין את הנאשם עצמו, אך מן הצד האחר היא עמדה על כך שזוכרת שבאותו אירוע היא לא נהגה או לכל הפחות לא נהגה בדרך חזור (אינה משוכנעת בנוגע לדרך הלוך). חוסר הזיכרון שלה בנוגע לפרטים, ומנגד עמידתה הנחרצת על כך שלא נהגה בעת האירוע, מעוררים תמיהות.

התרשמתי כי במהלך עדותה, ניסתה הגב' יפה רז להכפיש את הנאשם בכל צורה ודרך גם בעניינים שאינם רלוונטיים כלל לביצוע העבירה, כך למשל להציגו כקמפן (עת טענה שנאלצה להחנות את רכבו על המדרכה כי סירב לשלם עבור חניה, כך למשל כשטענה שהוא מעשן סמים, ונוהג לשתות דרך קבע, ומאשים את האחרים בכל דבר שנוגע אליו למשל בכאבי רגליים מהם סובל, כך למשל כשטענה שהנאשם משקר בדרך קבע.

התנהלותה זו של הגב' יפה רז, אף היא לא סייעה במתן אמון בדבריה.

20. מצאתי כאמור, ליתן אמון בגרסתו של הנאשם, ולאחר שבחנתי את מכלול הראיות שהובאו בפני, שוכנעתי, כי מאזן הסתברויות נוטה לטובת המסקנה שהנאשם לא נהג ברכב בעת שהרכב צולם מבצע את עבירת המהירות.

21. משכך, לא מצאתי טעם להמשיך ולבחון את שאלת המהירות בה נקלט הרכב, שכן גם אם תוכח המהירות המיוחסת לרכב, דינו של הנאשם זיכוי.

22. הערה לפני סיום:

ב"כ המאשימה טען בסיכומיו כי: " כל קביעה כי הנאשם בעניינו לא נהג ברכב, הינה אחת כי העדה אשר העידה היום היא זו שנהגה ברכב.... אם בית משפט יקבע שהנאשם לא נהג ברכב, יש לקבוע מי כן נהג ברכב.... לא ייתכן מצב שבית משפט נותן החלטה כאשר הלכה למעשה נעברה עבירה ברכב ולא יהיה מי שייתן את הדין על העבירה."

הגם ששוכנעתי, על סמך הראיות שהובאו בפני בתיק זה כי מאזן ההסתברויות נוטה לטובת המסקנה שהנאשם לא נהג ברכב בעת שהרכב צולם, אין בידי לקבוע קביעה נחרצת, כפי שביקש ב"כ המאשימה לפיה הגברת יפה רז היא זו שנהגה ברכב מעל לכל ספק סביר.

הנטלים אשר רובצים לפתחם של הצדדים הם שונים:

הנטל הראיתי שעל הנאשם לעמוד בו כדי להשתחרר מאחירתה של חזקת הבעלות הוא ברמה של מאזן הסתברויות, בעוד הנטל אשר רובץ לפתחה של המאשימה כדי להוכיח כי הגברת יפה רז היא שנהגה באותה עת, הוא מעבר לכל ספק סביר.

הגב' יפה רז לא הועמדה לדין בפרשה שבפניי, לא הוגש כנגדה כתב אישום, לא ניתנה לה כל הזדמנות להתגונן, או להביא ראיות מטעמה ובוודאי שזיכוי של הנאשם על פי מאזן הסתברויות אינו מאפשר באכסניה הנוכחית

לקבוע מעבר לכל ספק סביר כי הגברת יפה רז היא זו שנהגה ברכב.

סיכום של דבר:

23. אני קובעת כי הנאשם הצליח באמצעות הראיות שהוצגו בפניי להפריך את "חזקת הבעלות" הקבועה בסעיף 27 ב(ב) לפקודת התעבורה. מאזן הסתברויות נוטה לטובת הקביעה שלא הנאשם הוא שנהג ברכב בעת שהרכב צולם.
24. משכך, לא מצאתי טעם להמשיך ולדון בשאלת הוכחת המהירות בה נקלט הרכב, שכן גם אם המאשימה תוכיח באמצעות הראיות שבידה, כי מי שנהג ברכב ביצע את עבירת המהירות כפי שנטען, דינו של הנאשם זיכוי, לאחר שקבעתי כי עמד בנטל הרובץ לפתחו להוכיח שלא הוא נהג ברכב.
25. לאור האמור, אני מורה על זיכוי של הנאשם.
26. המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים ותיידע את הנאשם (טלפונית) שהדיון שנקבע ליום 23.8.20 מבטל.
27. זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתנה היום, י"ב אב תש"פ, 02 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים